

Elever i gymnasieskolan läsåret 2013/14

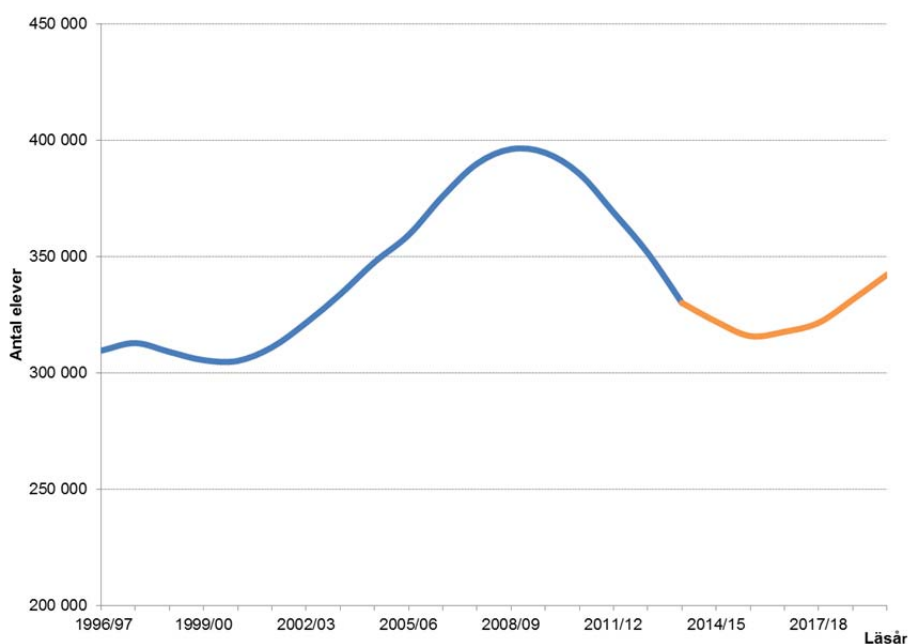
Detta PM syftar till att ge en beskrivning av den officiella statistiken om gymnasieskolans elever läsåret 2013/14.¹ Statistiken baserar sig på uppgifter om gymnasieskolans elever som skolor rapporterar till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Bakgrundsinformation har kopplats på från Registret över totalbefolkningen samt Utbildningsregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Från och med hösten 2013 läser elever i gymnasieskolans samtliga tre årskurser enligt den reformerade gymnasieskolan Gy 2011. För en elev som har påbörjat sin utbildning före den 1 juli 2011, och därefter gjort uppehåll i studierna, gäller så långt möjligt de tidigare gällande bestämmelserna fram till att gymnasiestudierna fullföljts. I de fall utbildningen "inte längre erbjuds" ska eleverna fullfölja utbildningen enligt den nya gymnasieförordningen, alltså enligt de regler och ämnesplaner som gäller för elever i Gy 2011. I statistikredovisningen har elever som fullföljer sin utbildning enligt tidigare bestämmelser hänförs till den utbildning enligt Gy 2011 som mest liknar aktuellt innehåll.

Störst elevminskning hittills i gymnasieskolan

Läsåret 2013/14 går 330 200 elever i gymnasieskolan. Detta är 21 400 elever färre än ett år tidigare, vilket motsvarar en elevminskning på sex procent. Diagram 1 visar utvecklingen av antal gymnasieelever från 1996/97 med prognos fram till 2019/20.

Diagram 1: Antal elever i gymnasieskolan läsåren 1996/97-2013/14 (med prognos för läsåren 2014/15-2019/20)

¹ Samtliga uppgifter avser mätillfället den 15 oktober eller närliggande vardag respektive läsår.

PM

2 (23)

Dnr 2014:00035

Elevminskningen har, som figuren visar, pågått sedan läsåret 2009/10 och är en följd av demografiska förändringar. Årets elevminskning i gymnasieskolan är den största som uppmätts hittills mellan två läsår. Den är också större än Skolverket tidigare förutsett, vilket åtminstone delvis kan förklaras av att fler elever fullföljde sin gymnasieutbildning inom tre år vårterminen 2013 än tidigare.² Den största delen av elevminskningen rör årskurs 3, där antalet elever minskat med 11 200 elever eller tio procent från föregående läsår. För årskurs 1 och 2 omfattar elevminskningen 4 800 respektive 5 500 elever, motsvarande fyra och fem procent per årskurs. På fem år har nu antalet gymnasieelever minskat med drygt 66 000. Under de kommande två läsåren beräknas en fortsatt minskning på omkring 15 000 elever. Därefter förväntas elevkullarna återigen öka något.

Det finns skolenheter inom gymnasieskolan belägna i 261 av landets 290 kommuner.³ Detta är sex kommuner färre än föregående läsår och 17 kommuner färre än för tre år sedan. Totalt finns 1 346 skolenheter, varav 869 med kommunal huvudman, 17 med landstingskommunal huvudman och 460 med enskild huvudman. Jämfört med föregående läsår har antalet kommunala skolenheter ökat med 118, medan antalet fristående skolenheter är 25 färre. Antalet landstingskommunala skolenheter är oförändrat. Att antalet kommunala skolenheter ökar hänger troligtvis samman med att man organiserar sig i fler och mindre skolenheter än tidigare.

Av eleverna går 242 300 i kommunala skolor, vilket är 15 100 elever färre än föregående läsår. Elevminskningen i kommunala skolor är lika stor som den generella, dvs. sex procent. Något mer omfattande elevminskning, sju procent, har fristående skolor. Detta innebär att fristående skolor tappar elever för andra året i rad, och numera procentuellt mer än kommunala skolor, efter att under flera år ha ökat sitt elevantal. Innevarande läsår går 85 100 elever i fristående skolor. Utvecklingen mot färre elever i landstingskommunala skolor som har pågått flera år har detta läsår avstannat. Istället ökar antalet elever i landstingskommunala skolor med 70 elever, motsvarande tre procent.

Sammantaget ser elevfördelningen på de olika typerna av huvudmän i stort ut som föregående läsår, dvs. 73 procent av eleverna går i kommunala skolor, 26 procent i fristående skolor och en procent i landstingskommunala skolor.

För läsåret 2012/13 noterades en viss avmattning vad gäller intresset för fristående skolor bland nybörjarelever i årskurs 1. Den totala andelen nybörjarelever hos enskilda huvudmän är i stort sett oförändrad i år. Däremot har andelen elever på introduktionsprogram hos enskilda huvudmän minskat med en procentenhet från nio till åtta procent. Andelen elever på nationella program hos enskilda huvudmän är i nivå med förra året, med en marginell ökning för yrkesprogram.

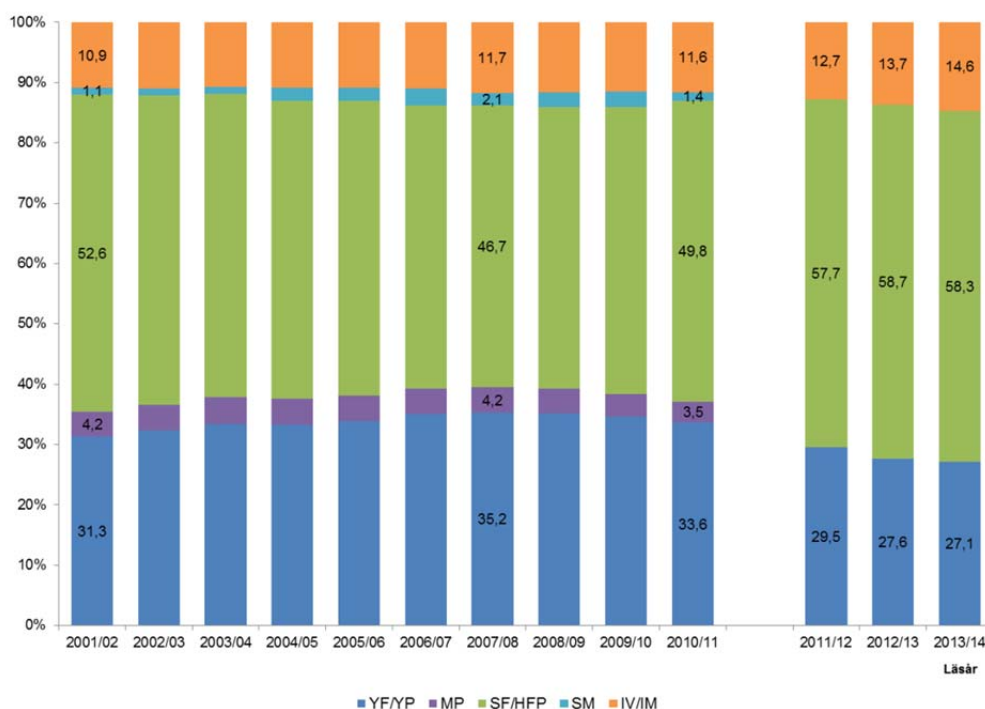
² Se Skolverket (2013) PM: Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2012/13.

³ När skollagen (2010:800) började tillämpas ersattes begreppet skola med skolenhet. I uppföljningsstatistiken infördes den nya definitionen från läsåret 2012/13. I redogörelsen används här både begreppet skola och skolenhet, skola i mer allmän bemärkelse och skolenhet när exakta antalsuppgifter anges. Huvudsakligen slås kommunala och landstingskommunala huvudmän samt gymnasieförbund ihop till kategorin offentliga huvudmän i statistiken om gymnasieskolans elever.

Fler elever börjar på introduktionsprogram

Under de senaste läsåren har andelen av gymnasieskolans elever som läser yrkesprogram, och tidigare yrkesförberedande program, minskat. I diagram 2 visas denna utveckling utifrån fördelning per programtyp bland nybörjarelever i årskurs 1 läsåren 2001/02-2013/14.

Diagram 2: Andel (procent) nybörjarelever i årskurs 1 per programtyp läsåren 2001/02-2013/14

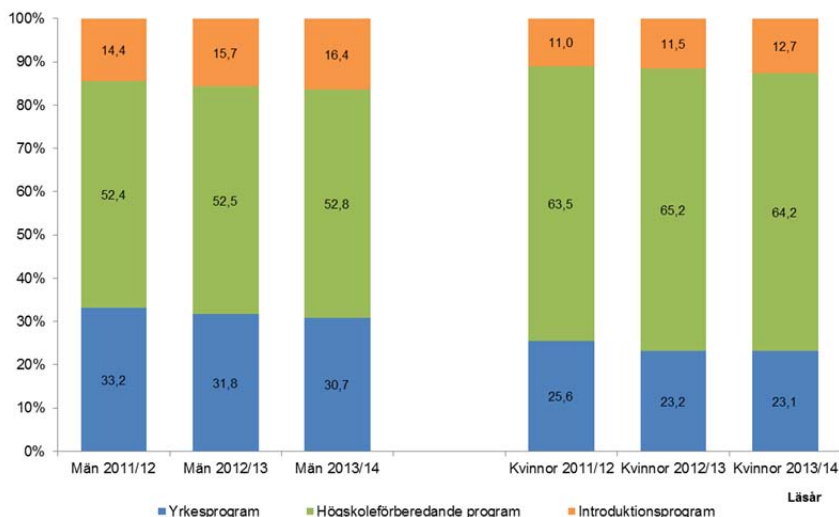

Kommentar: Beteckningen YF/YP avser yrkesförberedande/yrkesprogram, MP avser medieprogrammet, SF/HFP avser studieförberedande/högskoleförberedande program, SM avser specialutformade program utan tydlig anknytning till ett nationellt program och IV/IM avser individuella program/introduktionsprogram.

Som diagrammet visar har yrkesprogrammen minskat sina andelar av nybörjarelever från 2008/09. Störst nedgång för yrkesprogrammen skedde i samband med införandet av reformen Gy 2011. Även till läsåret 2013/14 fortsätter yrkesprogrammen att tappa andelar av eleverna, men inte i samma utsträckning som tidigare. Relativt året innan går nu en halv procentenhet färre nybörjarelever i årskurs 1 på ett yrkesprogram. Även högskoleförberedande program har en marginellt minskad andel av nybörjareleverna i årskurs 1, vilket är en förändring mot tidigare års utveckling. Däremot ökar andelen nybörjarelever på introduktionsprogram. På två år har andelen elever som är nybörjare i årskurs 1 på introduktionsprogram ökat med två procentenheter och utgör nu nästan 15 procent av nybörjareleverna i årskurs 1. Från 2012/13 beror ökningen på introduktionsprogrammen på att fler elever går på språkinträdning, vilket detta PM återkommer till.

Diagram 3 visar mäns och kvinnors fördelning på programtyp sedan gymnasierreformens införande.

Diagram 3: Andel (procent) nybörjarelever i årskurs 1 per programtyp läsåren 2011/12-2013/14, per kön

Bland nybörjare går män i högre utsträckning än kvinnor på yrkesprogram, 31 jämfört med 23 procent. Både bland kvinnor och bland män har andelen nybörjare som går yrkesprogram minskat med två till tre procentenheter sedan första läsåret med Gy 2011. Från föregående läsåret har andelen bland männen som går yrkesprogram minskat med en dryg procentenhet. Bland kvinnor har motsvarande andel inte förändrats nämnvärt från i fjol.

Till det senaste läsåret har andelen kvinnor som läser högskoleförberedande program minskat med en procentenhet till 64 procent bland nybörjare i årskurs 1. Motsvarande andel bland männen har däremot ökat marginellt och är nu 53 procent. Andelen som läser introduktionsprogram har ökat såväl bland kvinnor som bland män, till 13 respektive 16 procent.

Elever på nationella program

Lsåret 2013/14 går 295 800 elever ett nationellt program, varav 107 000 på yrkesprogram och 188 800 på högskoleförberedande program. Av rutan framgår hur de enskilda nationella programmen är uppdelade på yrkesprogram och högskoleförberedande program samt programmens förkortningar.

Yrkesprogram

Barn- och fritid programmet (BF)
 Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)
 EI- och energiprogrammet (EE)
 Fordons- och transportprogrammet (FT)
 Handels- och administrationsprogrammet (HA)
 Hantverksprogrammet (HV)
 Hotell- och turismprogrammet (HT)
 Industritekniska programmet (IN)
 Naturbruksprogrammet (NB)
 Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)
 VVS- och fastighetsprogrammet (VF)
 Vård- och omsorgsprogrammet (VO)
 Hit räknas också riksrekryterande utbildningar med egna examensmål (RX).⁴

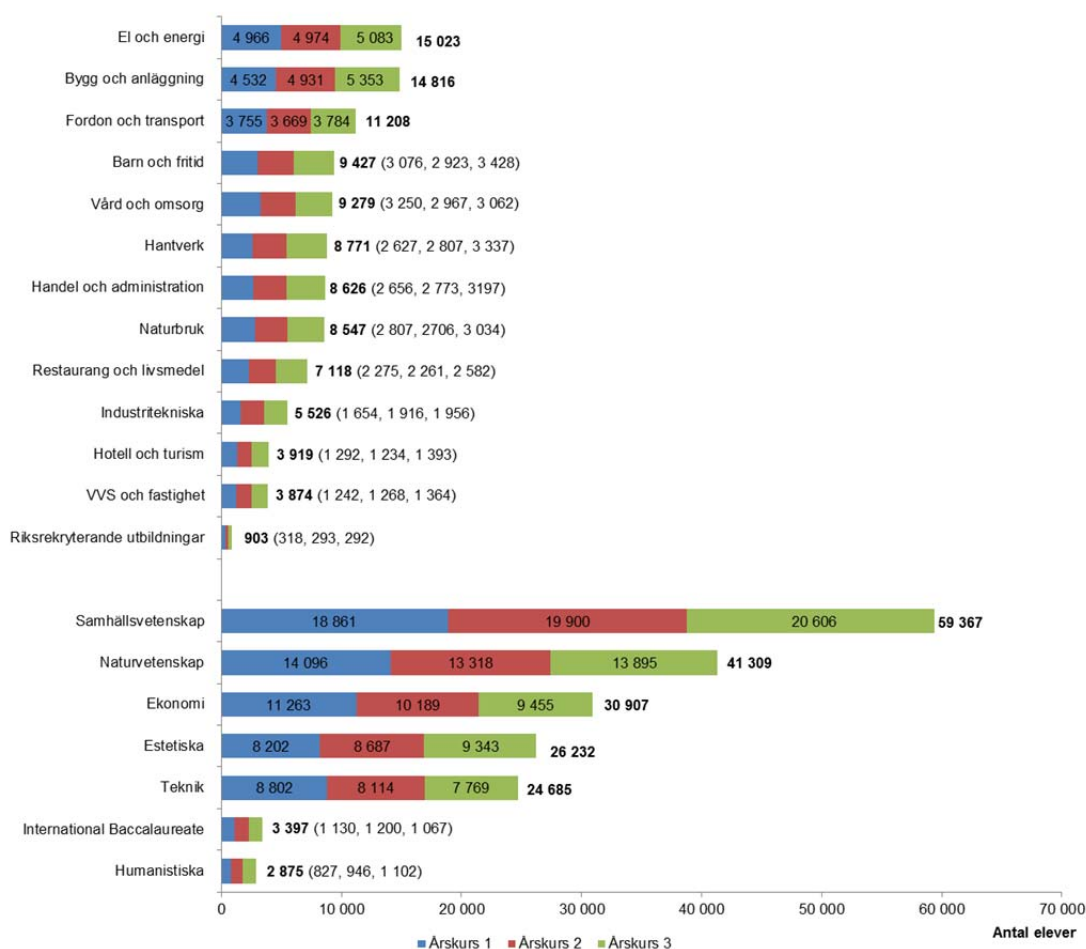
Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet (EK)
 Estetiska programmet (ES)
 Humanistiska programmet (HU)
 Naturvetenskapsprogrammet (NA)
 Samhällsvetenskapsprogrammet (SA)
 Teknikprogrammet (TE)
 Hit räknas också *International Baccalaureate (IB)*.

⁴ Här ingår utbildningar inom flygteknik, marinteknik, samiska näringar, sjöfart, tågteknik och yrkesdans.

Diagram 4 visar hur elever är fördelade på de nationella programmen, med markering för årskurs.

Diagram 4: Antal elever per program, med markering för årskurs

Kommentar: Det totala elevantalet är i fetstil. För de program där antalsuppgifter per årskurs inte ryms inom stapeln sker redovisning inom parentes efter det totala elevantalet med ordningsföljd åk 1, åk 2, åk 3.

De fem största programmen är alla högskoleförberedande. Flest elever har samhällsvetenskaps- och naturvetenskapsprogrammen med vardera 59 400 respektive 41 300 elever, motsvarande 18 respektive 13 procent av alla gymnasieelever. Även ekonomi-, estetiska och teknikprogrammen är stora och har alla över 20 000 elever, motsvarande mellan sju och nio procent av gymnasieeleverna. Humanistiska programmet har minst antal elever bland de nationella programmen, 2 900 elever eller mindre än en procent av gymnasieeleverna.

De tre största yrkesprogrammen är el- och energiprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet samt fordons- och transportprogrammet. På dessa program går 11-15 000 elever, motsvarande tre till fem procent av samtliga elever. Det nationella yrkesprogram som har minst antal elever är VVS- och fastighetsprogrammet med 3 900 elever, motsvarande drygt en procent av eleverna.

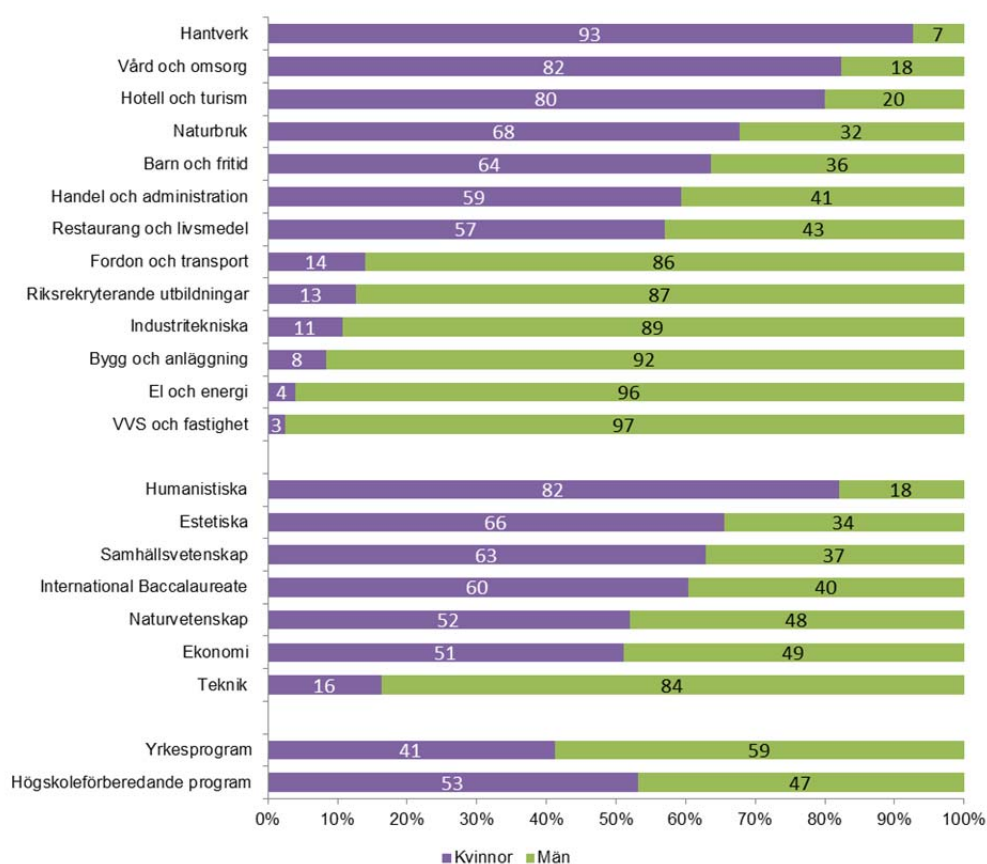
PM

6 (23)
Dnr 2014:00035

På en del program förekommer stora skillnader mellan antal elever i de olika årskurserna. Exempel på sådana skillnader är ekonomiprogrammet, där omkring 1 800 elever fler går i årskurs 1 än i årskurs 3. Även teknikprogrammet har betydligt fler elever i årskurs 1 än årskurs 3, omkring 1 000. Humanistiska, hantverks-, handels- och administrations-, industritekniska samt bygg- och anläggningsprogrammen har däremot, relativt respektive programs elevantal, betydligt färre elever i årskurs 1 än i årskurs 3.

Diagram 5 visar könsfördelningen bland eleverna på respektive program.

Diagram 5: Andel (procent) kvinnor respektive män per program

Både yrkesprogram och högskoleförberedande program har generellt jämn könsfördelning.⁵ Det förekommer dock stora skillnader mellan de enskilda programmen. Jämnast könsfördelning har ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, International Baccalaureate, restaurang- och livsmedelsprogrammet samt handels- och administrationsprogrammet. De två största yrkesprogrammen, el- och energiprogrammet respektive bygg- och anläggningsprogrammet, liksom det minsta nationella yrkesprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet, har alla en stor dominans av män. På dessa program utgör kvinnor mindre än tio procent av eleverna. Hantverksprogrammet har högst andel kvinnor, 93 procent. Det högskoleförbered-

⁵ Som jämn könsfördelning menas här att varken kvinnor eller män utgör mer än 60 procent av eleverna på programmet.

ande program som har mest ojämn könsfördelning är teknikprogrammet, med 84 procent män.

Fler elever på vård- och omsorgsprogrammet och ekonomiprogrammet

Som redan beskrivits var elevminskningen för samtliga gymnasieskolans årskurser sex procent från föregående läsår, medan elevminskningen i årskurs 1 var något mindre, fyra procent. I tabell 1 visas elevförändring i årskurs 1 per program och programtyp, samt antal och andel av eleverna i årskurs 1 som är nybörjare.

Tabell 1: Antal elever i årskurs 1, förändring mellan läsåren 2012/13 och 2013/14 samt nybörjare

Program	Totalt elever åk 1	Förändring relativt föregående läsår		Därav nybörjare 2013	
	Antal	Antal	Procent (%)	Antal	Andel (%)
Nationella program	97 631	-4 856	-4,7	86 792	88,9
Yrkesprogram	34 450	-2 391	-6,5	27 529	79,9
Barn och fritid	3 076	-2	-0,1	2 382	77,4
Bygg och anläggning	4 532	-596	-11,6	3 686	81,3
El och energi	4 966	-293	-5,6	4 209	84,8
Fordon och transport	3 755	-105	-2,7	2 832	75,4
Handel och administration	2 656	-180	-6,3	2 013	75,8
Hantverk	2 627	-443	-14,4	2 032	77,4
Hotell och turism	1 292	-60	-4,4	1 042	80,7
Industri tekniska	1 654	-314	-16,0	1 337	80,8
Naturbruk	2 807	-123	-4,2	2 377	84,7
Restaurang och livsmedel	2 275	-211	-8,5	1 835	80,7
VVS och fastighet	1 242	-148	-10,6	1 061	85,4
Vård och omsorg	3 250	108	3,4	2 446	75,3
Riksrekryterande utbildningar	318	-24	-7,0	277	87,1
Högskoleförberedande	63 181	-2 465	-3,8	59 263	93,8
Ekonomi	11 263	886	8,5	10 780	95,7
Estetiska	8 202	-1 015	-11,0	7 300	89,0
Humanistiska	827	-209	-20,2	745	90,1
Naturvetenskap	14 096	-463	-3,2	13 450	95,4
Samhällsvetenskap	18 861	-1 422	-7,0	17 521	92,9
Teknik	8 802	-211	-2,3	8 400	95,4
International Baccalaureate	1 130	-31	-2,7	1 067	94,4

Som framgår av tabellen var elevminskningen på nationella program fem procent med en större minskning på yrkesprogram än på högskoleförberedande program, sju respektive fyra procent. Till läsåret 2012/13 var motsvarande minskning tolv procent för yrkesprogram och tre procent för högskoleförberedande program.

Det förekommer stora skillnader mellan programmen avseende procentuell förändring av antalet elever i årskurs 1. Bland yrkesprogrammen har såväl industri tekniska programmet, hantverksprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet som VVS-

PM

8 (23)

Dnr 2014:00035

och fastighetsprogrammet en elevminskning som överstiger tio procent. Av dessa program hade hantverksprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet en relativt omfattande elevminskning i årskurs 1 även till föregående år.

Ett yrkesprogram, vård- och omsorgsprogrammet, har en procentuell ökning av elever, tre procent eller drygt 100 elever. Dessutom går ett jämförelsevis stort antal elever på introduktionsprogrammen med utbildning inriktad mot vård- och omsorgsområdet, vilket beskrivs längre fram i detta PM.

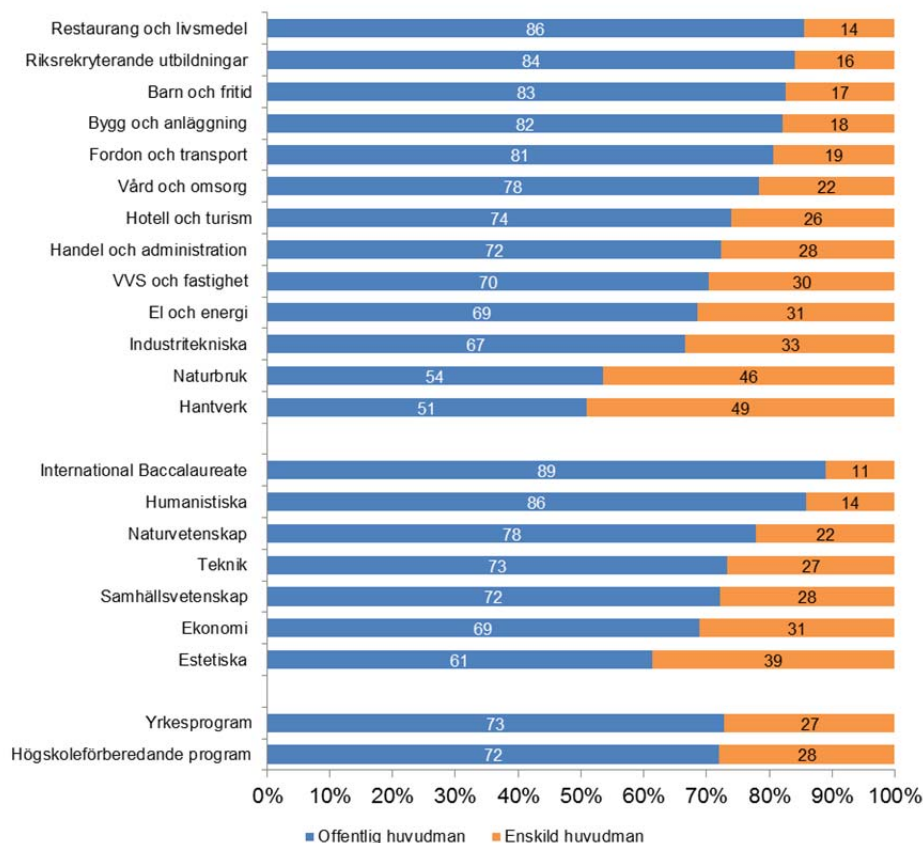
Bland de högskoleförberedande programmen minskar humanistiska och estetiska programmen mer än tio procent. Minskningen på det humanistiska programmet uppgår till 20 procent eller drygt 200 elever från föregående år. På ekonomiprogrammet ökar antalet elever med nio procent. Utvecklingen med färre elever i årskurs 1 på humanistiska och estetiska programmen respektive fler elever på ekonomiprogrammet håller alltså i sig från föregående år.

I årskurs 1 är andelen elever som är nybörjare i gymnasieskolan 80 procent på yrkesprogram och 94 procent på högskoleförberedande program. Resterande 20 respektive 6 procent har alltså varit registrerade i gymnasieskolan tidigare läsår. På vård- och omsorgs- och fordons- och transportprogrammen är andelen nybörjare 75 procent, medan motsvarande andel på riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, VVS- och fastighets-, el- och energi- samt naturbruksprogrammen är omkring 85-87 procent. Estetiska programmet är det högskoleförberedande program med lägst andel nybörjare i årskurs 1, medan ekonomiprogrammet har högst andel.

Störst andel elever i fristående skolor på naturbruks- och hantverksprogrammen

På nationella program är andelen elever i fristående skolor något högre än för gymnasieskolan totalt, dvs. när även introduktionsprogrammen räknas med, 28 jämfört med 26 procent. Diagram 6 visar elevers fördelning på offentliga och enskilda huvudmän per program.

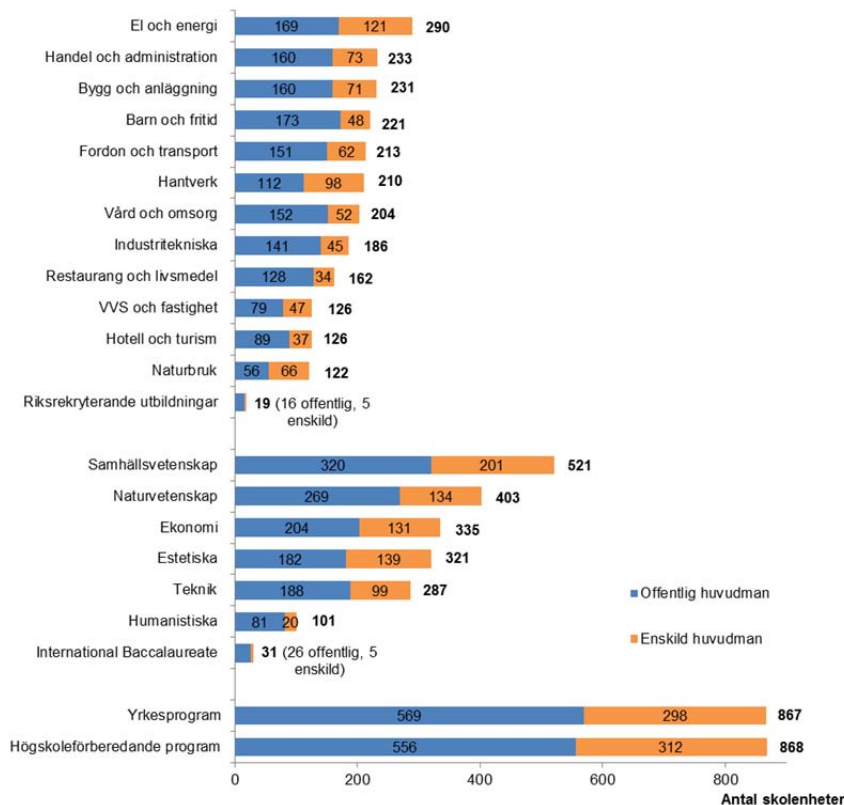
Diagram 6: Andel (procent) elever hos offentlig respektive enskild huvudman

Elever på högskoleförberedande program går generellt i något högre utsträckning i fristående skolor jämfört med elever på yrkesprogram, 28 respektive 27 procent. Däremot är de enskilda program där högst andel av eleverna går i fristående skolor yrkesprogram. Närmare hälften av eleverna på hantverks- och naturbruksprogrammen går i fristående skolor, liksom 39 procent av eleverna på estetiska programmet. Elever på International Baccalaureate, humanistiska samt restaurang- och livsmedelsprogrammen gick i lägst grad i fristående skolor, mellan 11 och 14 procent.

Fler skolenheter med offentlig huvudman, och något färre med enskild

Nationella program anordnas totalt i 239 kommuner, yrkesprogram i 235 kommuner och högskoleförberedande program i 213 kommuner.

Gymnasial utbildning på nationella program anordnas på 1 253 skolenheter. Hur många skolenheter som har de olika programmen varierar, vilket diagram 7 visar.

Diagram 7: Antal skolenheter per program med markering för typ av huvudman

Kommentar: Staplarna för programtyperna yrkesprogram respektive högskoleförberedande program redovisar antal skolenheter med minst ett program av aktuell typ.

Lika många skolenheter anordnar minst ett yrkesprogram respektive minst ett högskoleförberedande program, 867 respektive 868 stycken. De högskoleförberedande programmen finns med undantag för humanistiska programmet och International Baccalaureate på fler skolenheter än yrkesprogrammen, vilket överensstämmer med fördelningen av elever.

Av yrkesprogrammen finns el- och energiprogrammet på flest skolenheter, medan lägst antal skolenheter anordnar naturbruksprogrammet samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Av de högskoleförberedande programmen finns samhällsvetenskapsprogrammet på flest skolenheter och humanistiska programmet samt International Baccalaureate på lägst antal, oavsett typ av huvudman.

I verksamheter med offentlig huvudman finns barn- och fritidsprogrammet på flest skolenheter med yrkesprogram, medan naturbruksprogrammet samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål finns på lägst antal. I verksamheter med enskild huvudman finns el- och energiprogrammet på flest skolenheter av yrkesprogrammen, och restaurang- och livsmedel samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål på lägst antal. Naturbruksprogrammet är det enda program som anordnas av fler skolenheter med enskild huvudman än med offentlig.

Det här läsåret har 569 skolenheter med offentlig huvudman minst ett yrkesprogram, jämfört med 512 föregående läsår. Antalet skolenheter med enskild huvudman som har minst ett yrkesprogram har sjunkit från 308 till 298. För skolenheter

med minst ett högskoleförberedande program är förändringen från 466 till 556 hos offentlig huvudman, och från 317 till 312 hos enskild huvudman.⁶

Ojämn fördelning av elever på inriktningar

Alla program utom vård- och omsorgsprogrammet har nationellt fastställda inriktningar, dvs. särskilda områden som eleverna breddar, fördjupar och specialiserar sig inom. Inriktningarna, som omfattar mellan 300 och 900 gymnasiepoäng, får börja under andra eller tredje läsåret. På estetiska programmet, hantverksprogrammet, industritekniska programmet, naturbruksprogrammet får inriktningarna börja redan i årskurs 1.⁷ Huvudmännen bestämmer vilka inriktningar som skolorna ska erbjuda.

De studievägs-koder som skolor rapporterar för elever till CSN visar både program och inriktning, samt eventuellt kompletterande information om t ex lärlingsutbildning och särskild variant. För vissa elever finns bara program-, men inte inriktningsskod eller kompletterande information angiven i skolornas rapportering. Detta medför att det finns vissa brister i kvaliteten på Skolverkets officiella statistik när det gäller inriktningar. Nedanstående beskrivning avser enbart inriktning för elever i årskurs 3.

På nästan alla program är eleverna ojämnt fördelade på inriktningarna. Bygg- och anläggningsprogrammets inriktning *busbyggnad* har drygt 3 400 elever i årskurs 3, medan antalet på *plåtslageri* på samma program är 200.

Eftersom en del program har få elever, blir även vissa inriktningar genom den ojämn fördelningen mycket små. T.ex. har VVS- och fastighetsprogrammets inriktningar *fastighet* och *ventilationsteknik* 90 respektive 30 elever i årskurs 3. Ytterligare fyra inriktningar på nationella program har färre än 100 elever.⁸

Yrkesprogrammets största inriktningar är förutom *busbyggnad* på bygg- och anläggningsprogrammet, *handel och service* på handels- och administrationsprogrammet och *elteknik* på el- och energiprogrammet. De båda sistnämnda har omkring 2 700 elever vardera.

De högskoleförberedande programmets inriktningar är betydligt större än yrkesprogrammets, med undantag för humanistiska programmets. Den största inriktningen är *naturvetenskap* på naturvetenskapsprogrammet (10 600 elever), följt av *beteendevetenskap* (8 600) och *samhällsvetenskap* (8 300) på samhällsvetenskapsprogrammet. Inriktningen *språk* på humanistiska programmet har nästan 700 elever, medan *kultur* har knappt 400 elever.

Den ojämn fördelningen av kvinnor och män på programmen förstärks ytterligare på inriktningsnivå. T.ex. går 1 200 kvinnor respektive 30 män i årskurs 3 på hantverksprogrammets inriktning *frisör*. På busbyggnad går i samma årskurs 100 kvinnor respektive 3 300 män. Antalet kvinnor respektive män på en del inriktningar är

⁶ Uppgifter om antal skolenheter läsåret 2012/13 avser bara elever i årskurs 1 och 2, varför jämförelser ska göras med viss försiktighet.

⁷ Elever på lärlingsutbildning, särskild variant samt spetsutbildning får också börja med aktuell inriktning i årskurs 1.

⁸ Dessa är fordon- och transportprogrammets *godshantering*, industritekniska programmet *processteknik*, naturbruksprogrammets *trädgård* samt restaurang- och livsmedelsprogrammets *färskevaror, delikatesser och catering*.

PM

12 (23)
Dnr 2014:00035

mycket lågt. Lägst är antalet kvinnor på VVS- och fastighetsprogrammets fyra inriktningar och antalet män på hantverksprogrammets inriktningar *florist* och *textil design*.⁹

Elever som läser ett tekniskt fjärde år mot gymnasieingenjörsexamen

Från läsåret 2011/12 till och med 2014/15 finns en försöksverksamhet med ett tekniskt fjärde år, eller gymnasieingenjörutbildning, som kan sökas av elever som fått slutbetyg från teknikprogrammet. Utbildningen vänder sig till elever som vill vidareutbilda sig och få en yrkesutbildning som ger grund både för arbetslivet och för vidare studier i naturvetenskap och teknik på högskola och universitet.

Gymnasieingenjörutbildning anordnas i 16 kommuner och på lika många skolenheter, varav de flesta har offentlig huvudman. Strax över 200 elever läser ett tekniskt fjärde år, vilket är 40 elever färre än föregående läsår. Av eleverna är 15 procent kvinnor och 85 procent män.

Gymnasieingenjörutbildningen har tre profiler utformade i samråd med arbetslivet. Den profil som har flest elever är innovation och produktion med 100 elever. De övriga två profilerna, informationsteknik respektive samhällsbyggande, har detta läsår 70 respektive 50 elever.

Lärlingsutbildningar

Hösten 2008 startade en försöksverksamhet där yrkesutbildning också kunde ges som gymnasial lärlingsutbildning. Istället för minst 15 veckors arbetsplatsförlagd utbildning skulle lärlingsutbildningen omfatta minst 1 250 poäng på en arbetsplats, vilket motsvarar hälften av en treårig utbildning eller minst 50 veckor.¹⁰ Under försöksverksamheten startade 3 600–3 800 elever varje år en lärlingsutbildning i årskurs 1.

Från och med hösten 2011 är lärlingsutbildningen ett permanent alternativ på yrkesprogrammen. Skolverket genomför särskilda studier som följer verksamheten.¹¹ Någon ansökan om tillstånd behövs inte, men för erhållande av statsbidrag krävs godkända utbildningskontrakt mellan skola, arbetsplats och elev/vårdnadshavare.

Det finns en differens mellan antalet inrapporterade lärlingar i Skolverkets uppföljningssystem och antalet lärlingar som skolorna fått statsbidrag för. Uppgifter om elever på lärlingsutbildningar är därför osäkra.

Hösten 2011 och 2012 har antalet utbetalda statsbidrag för elever på lärlingsutbildning i årskurs 1 varit omkring 1 200–1 300 elever. Hösten 2013 var motsvarande antal 1 600 elever. Alla årskurser medräknade har 5 600 elever rapporterats in till

⁹ I årskurs 3 går färre än 50 kvinnor på 16 av 25 olika inriktningar på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet, restaurang- och livsmedelsprogrammet respektive VVS- och fastighetsprogrammet. Färre än 50 män går på fem inriktningar på fordons- och transportprogrammet, hantverksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet.

¹⁰ Skolverket (2012) har i rapport 373 ”Gymnasial lärlingsutbildning de tre första åren 2008 – 2011” och i årliga redovisningar av statsbidragen för verksamheten beskrivit deltagande, studieresultat och kostnader för verksamheten.

¹¹ Se exempelvis ”Utvecklingen av lärlingsutbildningen” (2013). Rapport 397.

CSN som lärlingar i gymnasieskolan läsåret 2013/14 jämfört med 6 000 elever som Skolverket betalat ut statsbidrag för.

Avvikelser från de nationella programmen

Det finns också utbildningar som på olika sätt och i olika omfattning avviker från de nationella programmen: särskilda varianter, riksrekryterande utbildningar, idrottsutbildningar och spetsutbildningar. Elever som rapporteras på dessa utbildningar i Skolverkets uppföljningssystem särredovisas inte i tabeller och diagram i detta PM utan redovisas inom aktuella program och inriktningar. Det gäller även de tabeller som publiceras på Skolverkets webbplats.

De brister i uppföljningssystemet som beskrivits under rubriken ”Ojämn fördelning av elever på inriktningar” medför även att Skolverket har svårt att följa upp elever på särskilda varianter, spetsutbildningar etc. Nedanstående beskrivningar ger därmed inte en heltäckande bild av det faktiska antalet elever som läser utbildningar som avviker från de nationella programmen.

Särskilda varianter

Särskilda varianter är utbildningar med avvikelser från de nationella programmen antingen inom utrymmet för programfördjupning eller inom utrymmet för inriktning och programfördjupning. Både offentliga och enskilda huvudmän kan erbjuda dessa utbildningar efter tillstånd av Skolverket alternativt Skolinspektionen.¹² Särskilda varianter knyter alltid an till ett nationellt program och är därmed antingen högskoleförberedande eller yrkesprogram. Särskilda varianter inom det estetiska området får finnas på högskoleförberedande program.

Omkring 3 900 elever är rapporterade på en särskild variant, där kvinnorna utgör knappt 57 procent och männen drygt 43 procent. Det är betydligt vanligare att elever läser särskilda varianter som knyter an till ett högskoleförberedande program än till ett yrkesprogram, 84 procent respektive 16 procent.

På högskoleförberedande program har särskilda varianter som anknyter till naturvetenskapsprogrammet flest antal elever (1 600 elever), följt av estetiska programmet (1 100 elever) och samhällsvetenskapsprogrammet (400 elever). På naturvetenskapsprogrammet är nästan hälften av eleverna rapporterade på *särskild variant inom det estetiska området – musik*. Likaså är nästan hälften av eleverna på särskilda varianter inom estetiska programmet rapporterade på *musik, särskild variant*.

På yrkesprogram är särskilda varianter som anknyter till naturbruksprogrammet störst (400 elever), följt av el- och energiprogrammet (100 elever). På naturbruksprogrammet är flest andel elever på särskilda varianter rapporterade på *särskild variant, vattenbruk-marinbiologi* (49 procent). På el- och energiprogrammet är samtliga elever rapporterade på *elteknik, särskild variant*.

---

¹² En offentlig huvudman ansöker hos Skolverket och en enskild huvudman ansöker hos Skolinspektionen. Listor över samtliga godkända utbildningar för 2010, 2011, 2012 och 2013 finns på Skolverkets hemsida.

Spetsutbildning inom försöksverksamhet

Hösten 2009 startades en försöksverksamhet med spetsutbildningar inom natur- och samhällsvetenskap där elever kan bredda och fördjupa sina kunskaper i teoretiska ämnen som matematik, samhällsvetenskap, ekonomi eller humaniora. Skolverket följer försöket och rapporterar såväl kvalitativa som kvantitativa resultat i årliga redovisningar.¹³ Totalt har 18 skolor tillstånd att bedriva 20 olika spetsutbildningar. Utbildningarna är riksrekryterande.

Läsåret 2010/11, när alla medverkande skolor fått sitt tillstånd, var nyrekryteringen knappt 400 elever. Ett år senare var antalet elever i årskurs 1 på spetsutbildningar något färre och de två senaste läsåren har omkring 300 elever årligen rekryterats till årskurs 1.

Det totala antalet inrapporterade elever på spetsutbildningar inom ramen för försöksverksamheten är knappt 900 läsåret 2013/14. Mer än hälften läser naturvetenskapsprogrammet (500 elever), följt av samhällsvetenskapsprogrammet (200 elever).

Estetisk spetsutbildning

Utöver försöksverksamheten med spetsutbildningar inom natur- och samhällsvetenskap finns också spetsutbildningar inom ramen för det estetiska programmet. Estetisk spetsutbildning är ingen försöksverksamhet utan är en riksrekryterande utbildning inom det estetiska programmet.

Lsåret 2013/14 är drygt 1 000 elever rapporterade på en estetisk spetsutbildning. Kvinnorna utgör 61 procent och männen 39 procent. En majoritet av eleverna läser en spetsutbildning inom inriktningen *musik*.

Nationellt godkända idrottsutbildningar

Nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) är utbildningar med tydlig elitidrottskaraktär som Skolverket beslutar om efter det att ett specialidrottsförbund har tillstyrkt ansökan.¹⁴

Från läsåret 2011/12 och fram till 2013/14 har ansökningar om nationella idrottsutbildningar godkänts på omkring 200 skolenheter, varav merparten med offentlig huvudman. En stor del av de godkända utbildningarna har avsett fotboll, handboll, ishockey och innebandy. Inför läsåret 2014/15 har ytterligare några idrottsutbildningar godkänts.

Antalet rapporterade elever på nationella godkända idrottsutbildningar uppgår läsåret 2013/14 till 1 800, varav flertalet är män (67 procent). Antalet nationellt godkända idrottsutbildningar på högskoleförberedande program är betydligt fler än på yrkesprogram, 1 500 respektive drygt 300 elever.

---

¹³ Skolverkets utvärderingar av försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning 2010-2013 finns på Skolverkets hemsida.

¹⁴ En skolhuvudman som vill anordna en nationellt godkänd idrottsutbildning ska ansöka hos Skolverket för offentlig huvudman och hos Skolinspektionen för enskild huvudman.

Elever på introduktionsprogram

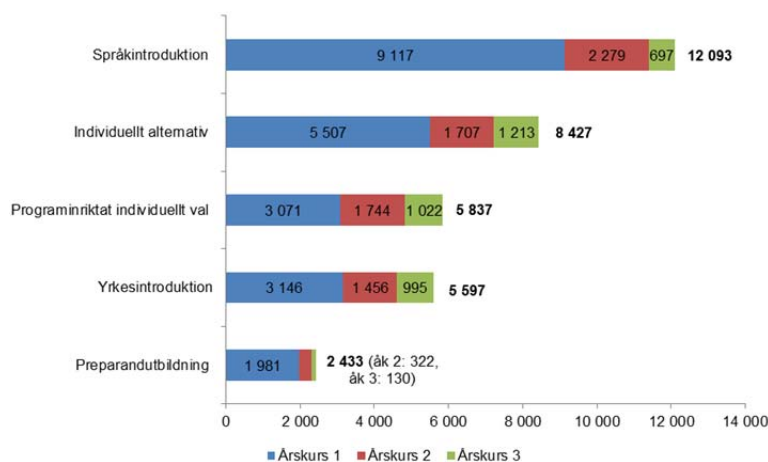
Förutom de nationella programmen finns enligt Gy 2011 fem introduktionsprogram som är avsedda för elever som inte är behöriga till något nationellt program eller som vill skaffa sig behörighet till ett visst nationellt program. Introduktionsprogrammen syftar till att ge en grund för fortsatt utbildning eller att förbereda ungdomar för etablering på arbetsmarknaden. Om huvudmannen bedömer att det finns synnerliga skäl kan också elever som är behöriga till nationellt program placeras på yrkesintroduktion och individuellt alternativ.

Utbildning på introduktionsprogram behöver inte vara organiserad årskursvis, utan följer elevens individuella studieplan. I den officiella statistiken redovisas ändå elever på introduktionsprogram per årskurs, motsvarande de uppgifter som skolor rapporterat in för eleverna.

Som visats i inledningen av detta PM har andelen elever som går introduktionsprogram ökat över tid. Vid införandet av Gy 2011 gick 13 procent av nybörjareleverna i årskurs 1 ett introduktionsprogram. Motsvarande andel är nu 15 procent.

I diagram 8 visas antalet elever per introduktionsprogram, med markering för årskurs.

Diagram 8: Antal elever per program, med markering för årskurs

Det introduktionsprogram som har flest elever är språkintröduktion med 12 100 elever, motsvarande fyra procent av samtliga gymnasieelever. Därefter följer individuellt alternativ med 8 400 elever eller tre procent av eleverna. Programinriktat individuellt val och yrkesintröduktion har vardera omkring 5 600 – 5 800 elever, motsvarande två procent av gymnasieskolans elever per program. Preparandutbildning har minst antal elever, 2 400 eller en procent av eleverna.

Majoriteten av eleverna på introduktionsprogram är rapporterade i årskurs 1. Värt att notera är att programinriktat individuellt val, och i viss mån även preparandutbildning, som båda syftar till att elever ska få behörighet för övergång till nationella program, i relativt stor omfattning har elever rapporterade i årskurs 2 och 3.

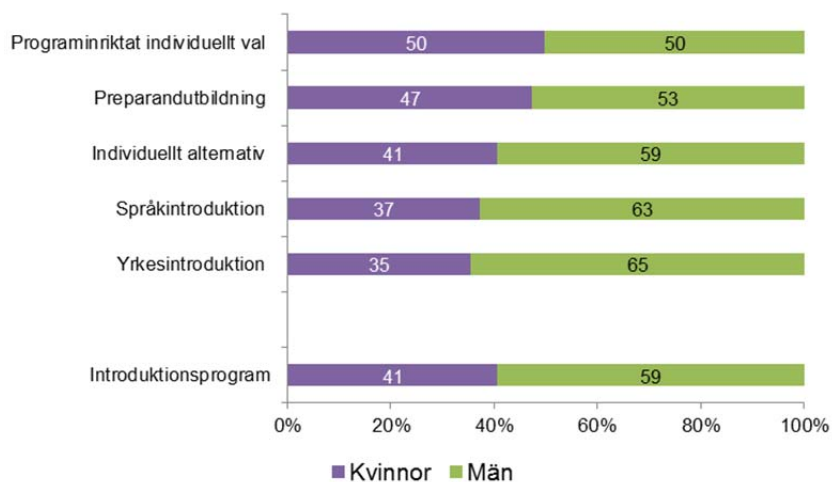
Fördelningen mellan män och kvinnor på respektive introduktionsprogram visas i diagram 9.

PM

16 (23)
Dnr 2014:00035

Diagram 9: Andel (procent) kvinnor respektive män per program

På intröduktionsprogram generellt är fördelningen mellan män och kvinnor jämn. Detta gäller även för programinriktat individuellt val, preparandutbildning och individuellt alternativ. Språkintröduktion och yrkesintröduktion har däremot en större dominans av män.

Språkintröduktion står för intröduktionsprogrammets ökning

Elevminskningen i årskurs 1 från föregående läsår är fyra procent. Av tabell 2 framgår elevförändring per intröduktionsprogram samt andelen nybörjarelever av samtliga elever i årskurs 1.

Tabell 2: Antal elever i årskurs 1, förändring mellan läsåren 2012/13 och 2013/14 samt nybörjare

Program	Totalt elever åk 1 Antal	Förändring relativt föregående läsår		Därav nybörjare 2013	
		Antal	Procent (%)	Antal	Andel (%)
Intröduktionsprogram	22 822	92	0,4	14 875	65,2
Individuellt alternativ	5 507	-340	-5,8	3 508	63,7
Preparandutbildning	1 981	-489	-19,8	1 358	68,6
Programinriktat individuellt val	3 071	-282	-8,4	1 936	63,0
Språkintröduktion	9 117	1 441	18,8	6 322	69,3
Yrkesintröduktion	3 146	-238	-7,0	1 751	55,7

På intröduktionsprogram har det skett en svag ökning av antal elever i årskurs 1 med en halv procent. Utvecklingen med fler elever på intröduktionsprogram går att härleda till ett enskilt program, språkintröduktion, där antalet elever i årskurs 1 ökat med 1 400 eller 19 procent från föregående läsår. På övriga intröduktionsprogram har antalet elever minskat. Mest omfattande är minskningen på preparandutbildning, med 500 elever eller 20 procent.

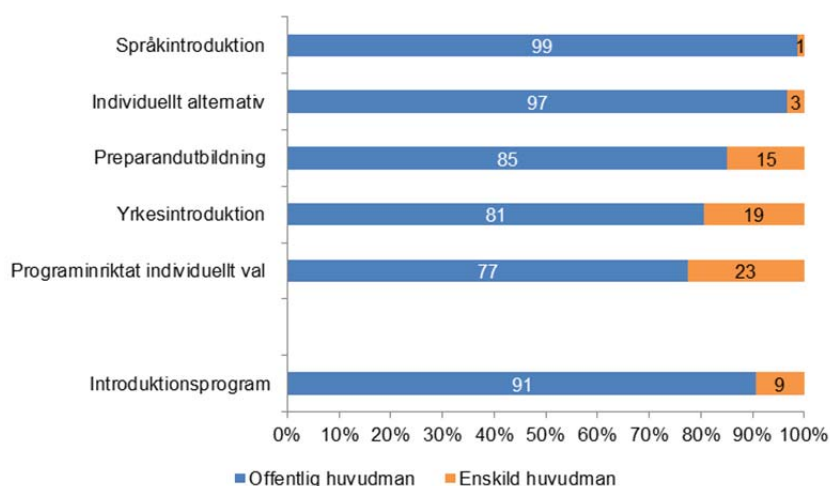
Andelen nybörjare bland elever i årskurs 1 är låg i jämförelse med de nationella programmen, 65 procent. Störst andel elever med tidigare gymnasierfarenhet finns

på yrkesintroduktion, medan elever på språkintroduktion i högre grad går i gymnasieskolan för första gången.

Störst andel elever i fristående skola på programinriktat individuellt val

Väsentligt mindre andel elever på introduktionsprogram än på nationella program går i fristående skolor, nio jämfört med 28 procent. Omfattningen per program visas av diagram 10.

Diagram 10: Andel (procent) elever hos offentlig respektive enskild huvudman

I princip samtliga elever på språkintroduktion och individuellt alternativ går i en skola med offentlig huvudman. Däremot är det betydligt mer vanligt att elever på programinriktat individuellt val går i fristående skolor.

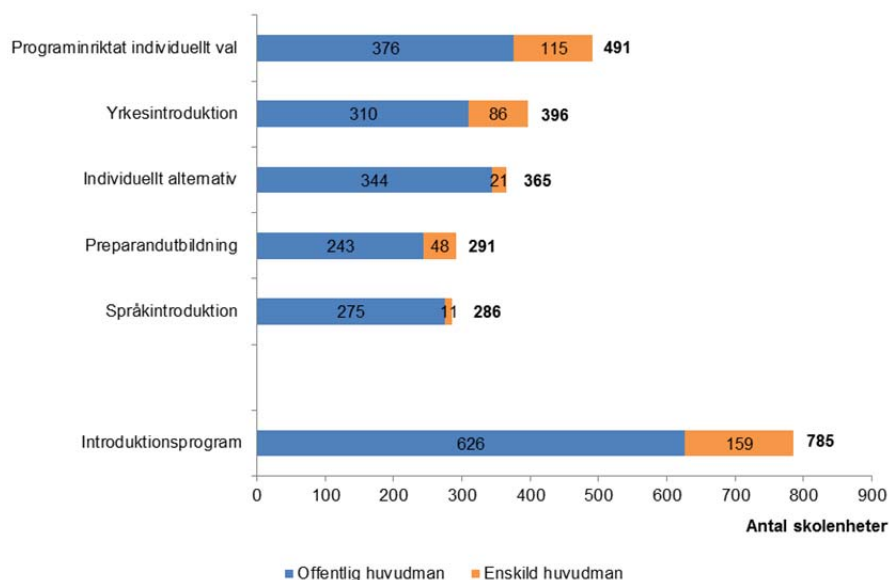
Introduktionsprogram på väsentligt fler skolenheter med offentlig huvudman

Introduktionsprogram anordnas i 257 av landets 290 kommuner och på 785 skolenheter. Väsentligt fler offentliga skolenheter anordnar minst ett introduktionsprogram det här läsåret jämfört med förra. Ökningen är från knappt 500 skolenheter till närmare 630. Antalet skolenheter med enskild huvudman som har minst ett introduktionsprogram har däremot minskat något, från 170 till strax under 160.

PM

18 (23)
Dnr 2014:00035

Diagram 11: Antal skolenheter med introduktionsprogram, med markering för typ av huvudman

Programinriktat individuellt val är det introduktionsprogram som finns på flest skolenheter, oavsett huvudman, totalt över 490. Nästan 400 skolenheter har yrkesintroduktion, varav 310 med offentlig huvudman. Det är efter programinriktat individuellt val det introduktionsprogram som finns på flest skolenheter i enskild regi. Nästan lika många skolenheter har språkintröduktion som preparandutbildning, båda typer av huvudmän inräknade, trots den stora skillnaden i antal elever på dessa utbildningar. Antalet fristående skolenheter som har språkintröduktion är få, 11 stycken.

Programinriktat individuellt val mot vård- och omsorgsområdet störst

Programinriktat individuellt val har behörighetskrav och syftar till att elever ska få en utbildning inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. Huvudmän som har ett nationellt yrkesprogram får anordna programinriktat individuellt val mot detta program.

Yrkesintroduktion syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till utbildning på ett yrkesprogram. Detta introduktionsprogram är öppet för elever från grundskolan och vid synnerliga skäl för elever som är behöriga till nationellt program. Huvudmän som anordnar något yrkesprogram får anordna yrkesintroduktion.

Bland de närmare 3 100 elever som går i årskurs 1 på programinriktat individuellt val är flest inriktade mot vård- och omsorgsprogrammet, nästan 500 elever, följt av fordons- och transportprogrammet med nästan lika många. Mellan 300 och 400 elever går en utbildning inriktad mot barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet samt handels- och administrationsprogrammet. Av de drygt 1 000 elever som går på programinriktat individuellt val i årskurs 3 går störst antal, över 100, på inriktning barn- och fritidsprogrammet. Inriktningen mot vård- och omsorgsprogrammet är störst för samtliga årskurser, nästan 900 elever. Könsfördelningen är ojämn på inriktningarna på programinriktat individuellt val, liksom på de nationella programmen.

Av de elever som går yrkesintroduktion i årskurs 1 läser flest elever, nästan 500 stycken, inriktat mot yrkesområdet fordon och transport. På yrkesintroduktion inriktad mot bygg- och anläggningsområdet går i årskurs 1 300 elever, och strax över 200 går inriktad mot yrkesområdena barn och fritid respektive vård och omsorg. Även när samtliga årskurser är medräknade, är det vanligast att elever läser yrkesintroduktion inriktad mot fordon och transport. Precis som på programinriktat individuellt val är könsfördelningen ojämn inom de olika yrkesområdena på yrkesintroduktion.

Avbrott/studieuppehåll ökar medan programbyten delvis minskar

I nedanstående avsnitt redogörs för avbrott/studieuppehåll respektive byte av program både bland elever som påbörjat sin utbildning på ett nationellt program och introduktionsprogram.

Ökad andel avbrott/studieuppehåll kan delvis förklaras av metod

Genom att följa elever som varit nybörjare i årskurs 1 ett aktuellt läsår kan statistik tas fram över elever som inte finns registrerade i gymnasieskolan nästkommande läsår. Orsaker till att elever inte längre är registrerade kan bl. a. vara att de avbrutit sina gymnasiestudier, att de gjort ett studieuppehåll för att exempelvis studera ett år utomlands eller att de har fått en anställning efter studier på ett introduktionsprogram. En annan förklaring kan också vara att Skolverkets uppföljning inkluderar elever som har ett s.k. tillfälligt personnummer.¹⁵ I uppföljningssystemet går det inte att koppla uppgifter för elever som haft tillfälliga personnummer och därefter får personnummer vid folkbokföring. Istället framstår det som om eleven inte längre finns registrerad i gymnasieskolan (utifrån det tillfälliga personnumret), samtidigt som eleven med utgångspunkt i det nya personnumret framstår som nybörjare på nytt. Andelen elever som saknar personnummer och som därmed inte med säkerhet kan följas över tid har också ökat de senaste läsåren.

Här nedan redogörs i tabell 3 och 4 för uppgifter om nybörjarelever som inte är registrerade i gymnasieskolan andra studieåret med och utan elever med tillfälliga personnummer.

Tabell 3: Andel (procent) elever som inte är registrerade i gymnasieskolan andra studieåret, alla nybörjarelever

Programtyp vid utbildningens start	Nybörjare i årskurs 1 läsår				
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Alla program	3,0	3,0	3,1	3,3	4,0
Nationella program	1,5	1,6	1,6	1,7	2,0
Yrkesförb./yrkesprogram	1,0	1,0	1,1	1,2	1,7
Studie-/högskoleförb. pgm	1,9	2,0	1,9	1,9	2,1
Individuella/introduktionspgm	13,9	14,0	14,4	14,1	17,0

Tabell 4: Andel (procent) elever som inte är registrerade i gymnasieskolan andra studieåret, endast nybörjarelever med personnummer (elever med tillfälliga personnummer ingår inte)

Programtyp vid utbildningens start	Nybörjare i årskurs 1 läsår				
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Alla program	2,5	2,5	2,5	2,7	3,1
Nationella program	1,4	1,5	1,4	1,6	1,8
Yrkesförb./yrkesprogram	1,0	1,0	1,1	1,2	1,6
Studie-/högskoleförb. pgm	1,7	1,8	1,7	1,8	1,9
Individuella/introduktionspgm	11,3	11,3	11,2	10,7	12,3

Kommentar: I kategorin nationella program ingår de program som före reformen kategoriserades som yrkesförberedande och studieförberedande, oavsett typ av huvudman. Elever på specialutformade program utan anknytning till ett nationellt program (före Gy 2011) ingår inte i redovisningen.

¹⁵ Elever som har tillfälligt personnummer kan antingen vara nyanlända som ännu inte folkbokförts alternativt ha skyddad identitet.

Som framgår av tabellerna har andelen elever som inte är registrerade det andra studieåret ökat från 2008/09 och framför allt mellan de två senaste nybörjarkullarna som går att följa. Sett till alla program och alla nybörjarelever har andelen ökat med en procentenhet på fyra år, från tre till fyra procent av nybörjareleverna. Högst andel elever som inte är registrerade det andra studieåret finns bland elever som börjat på individuella/introduktionsprogram. Det är också bland dessa elever som skillnaden blir som störst när elever med tillfälliga personnummer exkluderas. En förklaring till detta är att många nyanlända elever påbörjar sin gymnasieutbildning på individuella/introduktionsprogram.

Uppgifterna som utgår från jämförelser av alla elever bör alltså tolkas med viss försiktighet. Kvarstår gör det faktum att även när bara elever med personnummer följs över tid har andelen elever som inte är registrerade, utan gör avbrott eller studieuppehåll, andra studieåret ökat under perioden.

Något färre programbyten bland elever på nationella program

Hur elever byter mellan olika program följs också genom att jämföra programtillhörighet vid gymnasieutbildningens start med vilket program eleverna går på ett år senare. Även denna jämförelse kan påverkas av att elever med tillfälliga personnummer ingår i uppföljningen, men troligtvis inte i samma utsträckning som beskrivits för avbrott/studieuppehåll.

Andelen elever som bytt från ett nationellt program efter ett år har minskat med lite mer än en halv procentenhet sedan förra året, även om det avrundade värdet fortsatt är nio procent. Det är också fortsatt något vanligare att elever som börjat på yrkesprogram byter, än de som börjat på högskoleförberedande program. Av de som var nybörjare i årskurs 1 på ett yrkesprogram läsåret 2012/13 har nio procent bytt program efter ett år, vilket är en knapp procentenhet mindre än elevkullen innan. Av eleverna som började i årskurs 1 på högskoleförberedande program 2012/13 har åtta procent bytt program, vilket också är en minskning med en knapp procentenhet.

Det är vanligare att män byter program än att kvinnor gör det. Men det finns en skillnad mellan programtyperna. Kvinnor som börjat på yrkesprogram byter i större utsträckning än män, tio procent jämfört med nio. Allra vanligast är att kvinnor byter från tydligt mansdominerade program, t.ex. VVS- och fastighetsprogrammet. På högskoleförberedande program är det vanligare att män byter, nio procent jämfört med åtta för kvinnor. Störst är andelen byten för män från humanistiska programmet, vilket är ett kvinnodominerat program.

Bland yrkesprogrammen är det vanligast med byten från hotell- och turismprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet. I båda fallen har tolv procent av nybörjareleverna 2012/13, motsvarande lite mer än 100 elever per program, bytt efter ett år. Bland de högskoleförberedande programmen är det vanligast med byten från det humanistiska programmet, 15 procent, vilket är lite mer än 100 elever. Elva procent av eleverna på teknikprogrammet har bytt program efter ett år, 900 elever.

Precis som förra året är det vanligast att elever byter till samma programtyp som de började på, dvs. från ett yrkesprogram till ett annat, respektive från ett högskole-

förberedande program till ett annat. Några undantag finns dock. Det något vanligare att elever som bytt från riksrekryterande utbildningar går på högskoleförberedande program sitt andra studieår, liksom att elever som bytt från samhällsvetenskapsprogrammet går på yrkesprogram. Av eleverna som bytt från teknikprogrammet går nästan lika många på yrkesprogram som på högskoleförberedande program. En procentenhet av dem som bytt från ett yrkesprogram har börjat på ett introduktionsprogram.¹⁶

Det är vanligast att elever som bytt till ett yrkesprogram går i årskurs 1 sitt andra studieår oavsett vilken programtyp de började på. Däremot är det vanligast att elever som har bytt från ett högskoleförberedande program till ett annat går i årskurs 2 sitt andra studieår. Av t.ex. de 15 procent som bytt från humanistiska programmet går nio procentenheter i årskurs 2 på ett annat högskoleförberedande program efter det andra studieåret.

Ökad övergång till nationella program för tre introduktionsprogram

Av eleverna som var nybörjare i årskurs 1 på ett introduktionsprogram läsåret 2012/13 har 40 procent bytt program efter ett år. Störst andel, 20 procentenheter, har bytt till ett yrkesprogram, sex procentenheter till ett högskoleförberedande program och 14 procentenheter till ett annat introduktionsprogram. Skillnaderna är stora mellan programmen, men programmen har också vitt skilda syften.

Mer än hälften av nybörjareleverna 2012/13 på preparandutbildning, 55 procent, går på ett nationellt program ett år senare. Syftet med preparandutbildning är att elever som saknar behörighet till ett visst nationellt program ska bli behöriga inom ett år.¹⁷ Flertalet som bytt till ett nationellt program går i årskurs 1 sitt andra studieår. Nästan var fjärde har bytt till ett annat introduktionsprogram.

Programinriktat individuellt val har behörighetskrav och syftar till att elever så snart som möjligt ska gå vidare till ett yrkesprogram. Det har drygt 40 procent gjort, varav 35 procentenheter går i årskurs 2. Några enstaka procent har gått vidare till ett högskoleförberedande program, och fem procent har bytt till ett annat introduktionsprogram.

Från både yrkesintroduktion, som syftar till att elever ska gå vidare mot antingen en yrkesutbildning eller arbetsmarknaden, och individuellt alternativ, som syftar till att eleverna ska få en utbildning som underlättar övergång till vidare studier eller arbetsmarknad, har drygt 20 procent bytt till ett yrkesprogram. Flertalet går i årskurs 1 men de som bytt från yrkesintroduktion går i större utsträckning i årskurs 2 än de som bytt från individuellt alternativ, sju procentenheter jämfört med någon enstaka procentenhet. Av eleverna som bytt från individuellt alternativ går fem procentenheter på ett högskoleförberedande program efter ett år. Byten till ett annat introduktionsprogram kan rymmas inom programmets syften, beroende på de enskilda elevernas individuella studieplaner. För yrkesintroduktion är andelen sådana byten strax under 20 procent, och för individuellt alternativ något lägre. Från språkintro-

¹⁶ Enbart om huvudmannen för utbildning anser att det finns synnerliga skäl får elever som är behöriga för yrkesprogrammen tas emot på yrkesintroduktion och individuellt alternativ.

¹⁷ Programmet är öppet för elever som saknar behörighet till ett visst nationellt program. Det innebär att elever kan ha behörighet till yrkesprogram, men inte till ett (visst) högskoleförberedande program.

duktion har drygt 20 procent bytt program, varav mer än hälften till ett annat introduktionsprogram i linje med programmets syfte.

Byten från introduktionsprogrammen följer i stort sett samma mönster som föregående år. Det har blivit mindre vanligt att byta mellan introduktionsprogram, en minskning från 16 till 14 procent. Istället har övergången till nationella program ökat för tre av introduktionsprogrammen: programinriktat individuellt val, individuellt alternativ och preparandutbildning. För de två förstnämnda programmen har övergången till yrkesprogram ökat med fem respektive tre procentenheter. För preparandutbildning har övergången till högskoleförberedande program ökat med fyra procentenheter.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik & utvärdering”. Där finns Sveriges officiella statistik om gymnasieskolans elever för läsåret 2013/14 på riksnivå samt länkar till Skolverkets databaser med uppgifter på läns-, kommun- respektive skolenivå.